

Силабус навчальної дисципліни
ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ
 підготовки магістрів

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

(назва спеціальності)

освітньо-наукової програми

«Промислове та цивільне будівництво»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	Будівельний
Кафедра	Безпеки життєдіяльності
Контакти кафедри	Кафедра каб. В1306 (тринадцятий поверх висотного корпусу) Email: life.safety@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Клименко Ганна Олександрівна, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	klimenko.anna@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/K5/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2022/10/kaf.BZHD_Grafik-konsultatsijvykladachiv_.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Охорона праці в галузі – є нормативною дисципліною, що вивчається з метою забезпечення відповідними сучасним вимогам знаннями студентів про закономірності виникнення небезпечних і шкідливих виробничих факторів в будівництві та їх властивостей, формування необхідних в майбутній практичній діяльності спеціаліста навичок для їх запобігання та захисту робітників, розвитку творчого мислення з вирішення проблеми покращення охорони праці в будівництві.

Навчальна дисципліна спрямована на вивчення питань законодавства України та вимог нормативно-правових актів з охорони праці в будівництві, прав і обов'язків робітників; виявлення причин, що призводять до нещасного випадку в умовах будівництва, розробки заходів, що забезпечують безпеку праці при виконанні будівельних робіт.

Вивчення цієї дисципліни відіграє важливу роль при написанні кваліфікаційної роботи (дипломного проекту) та подальшому професійному розвитку.

	Години	Кредити	Семестр
			I
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30
лекції	22		22
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	8		8
Самостійна робота, у т.ч:	60		60
підготовка до аудиторних занять	5		5
підготовка до контрольних заходів	3		3
виконання курсового проекту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-

опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	22		22
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета вивчення дисципліни – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про закономірності виникнення небезпек і шкідливостей в будівництві, їх властивості та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання та захисту робітників, розвинути творче мислення з вирішення проблеми покращення охорони праці в будівництві.

Завдання вивчення дисципліни – вивчення питань законодавства України та вимог нормативно-правових актів з охорони праці в будівництві, прав і обов'язків робітників; виявлення причин, які приводять до нещасного випадку в умовах будівництва, розробка заходів, що забезпечують безпеку праці при виконанні будівельних робіт

Пререквізити дисципліни – «Основи охорони праці», «Технологія будівельного виробництва», «Спецкурс із зведення будівель і споруд».

Постреквізити дисципліни – «Модернізація, реконструкція та ремонтно-відновлювальні роботи в будівництві», «Технічна експертиза проектів будівель і споруд», «Матеріально-технічне забезпечення в будівництві». Виконання та публічний захист кваліфікаційної роботи. Також набуті знання з дисципліни можуть бути використані в майбутньому в професійній діяльності при впровадженні заходів із безпечного виконання будівельно-монтажних і інших видів робіт на будівельному майданчику.

Компетентності (відповідно до освітньо-наукової програми «Промислове та цивільне будівництво» СВО ПДАБА 192 мн – ПЦБ - 2022):

Загальні компетентності: ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК 05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 03. Здатність забезпечувати безпеку виконання робіт та охорону праці при проведенні аварійно-відбудовних (аварійно-ремонтних робіт) та інших першочергових робіт з відновлення об'єктів будівництва, а також при управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії; СК 07. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців будівельної галузі.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми «Промислове та цивільне будівництво» СВО ПДАБА 192 мн – ПЦБ - 2022): РН 04. Здійснювати експлуатацію, утримання та контроль якості спорудження захисних споруд цивільного захисту населення, об'єктів будівництва та цивільної інженерії; РН 07. Розробляти заходи з охорони праці та навколишнього середовища, поводження з будівельними відходами при проведенні досліджень та у виробничій діяльності, в т.ч. в умовах надзвичайних ситуацій.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі					
Тема 1. Законодавчі і нормативні акти з охорони праці в будівельній галузі. <u>Нормативні акти з безпеки робіт під час воєнного стану та у період ліквідації наслідків бойових дій.</u>	4	2			2
Тема 2. Система управління охорони праці підприємства, її складові та функціонування	6	2	2		2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Тема 3. Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, профзахворювань та аварій, <u>в т.ч. в період воєнного стану.</u>	5	2			3
Тема 4. Аналіз умов праці в будівництві. Проблеми профілактики виробничого травматизму	6	2	2		2
Тема 5. Отримання дозволу на початок робіт та оформлення наряд-допуск на виконання робіт з підвищеною небезпекою <u>та робіт на територіях з небезпекою наявності вибухових предметів як наслідків бойових дій.</u>	5	2			3
Тема 6. Безпека праці при земляних роботах	5	2			3
Тема 7. Безпека праці при кам'яних і монтажних роботах	7	2	2		3
Тема 8. Безпека праці при покрівельних і бетонних та залізобетонних роботах	5	2			3
Тема 9. Безпека праці при оздоблювальних та зварювальних роботах	7	2	2		3
Тема 10. Забезпечення пожежної безпеки на будівельному майданчику. <u>Організація укриття працівників у разі надзвичайних у воєнний період.</u>	5	2			3
Тема 11. Безпека експлуатації посудин під тиском	5	2			3
Разом за змістовим модулем 1	60	22	8		30
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	90	22	8		60

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
1. Вплив нещасних випадків і профзахворювань на економічні втрати, рентабельність і конкурентоздатність, прибуток підприємства при переході його до ринкових умов. Якість праці і якість продукції залежать від якості умов праці, санітарно-гігієнічного і ергономічного комфорту на робочому місці. Ігнорування вимог праці може привести до зменшення прибутку та навіть до банкрутства підприємства. Вимоги безпеки до підготовки і утримання будівельного майданчика.	п.5 [3 – 6, 11]; п.6 [1, 2, 3]
2. Яких умов необхідно дотримуватися при визначенні ділянки під забудову. Інженерна підготовка будівельного майданчика, організація під'їзних шляхів і доріг на площадці, заходів для забезпечення безпечного виробництва робіт, електро- та водозабезпечення, небезпечних зон, огороження будівельного майданчика, складування матеріалів та конструкцій, та інше.	п.5 [1, 2, 4]; п.6 [1, 2, 3]

3. Основні вимоги безпеки, яких необхідно дотримуватися при роботі в зимових умовах, місця складування будівельних матеріалів і конструкцій, проведення робіт з електропрогріванням ґрунту, кладка стін методом заморожування, режим роботи працівників при низькій температурі, забезпечення робітників теплим спецодягом і взуттям, тощо.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
4. Вимоги безпеки при експлуатації технологічної оснастки. Аналіз причин травматизму при використанні риштувань, помостів, вишок, колисок, площадок. Безпечне застосування драбин, стрем'янок, трапів, містків. Забезпечення просторової стійкості риштувань.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
5. Безпечна організація вантажно-розвантажувальних робіт. Вимоги до персоналу, до місць проведення робіт. Виконання вантажно-розвантажувальних робіт вручну і з використанням машин і механізмів, правила складування і зберігання матеріалів і конструкцій, тощо.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1 - 4]
6. Забезпечення безпеки праці при виконанні робіт в охоронних зонах і поблизу ліній електропередачі. Порядок організації і проведення робіт в охоронних зонах, видача дозволу на проведення цих робіт і контроль ходу робіт, документи що надають право на проведення цих робіт, тощо.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
7. Загальні вимоги безпеки на засоби, які використовуються для попередження або зменшення дії на працюючих небезпечних і шкідливих виробничих факторів, їх класифікація за характером використання, призначення, тощо.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
8. Загальні вимоги безпеки при експлуатації вантажно-підйомних машин, будівельних підйомників, лебідок, люльок, автовантажувачів, та інше.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
9. Організація та вимоги безпеки при проведенні вогневих робіт.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]
10. Організація та вимоги безпеки при проведенні робіт на висоті. Засоби індивідуального та колективного захисту, їх використання облік та зберігання.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1 - 4]
11. Безпека експлуатації засобів підмашування та риштування.	п.5 [1, 2, 4, 7, 10, 11]; п.6 [1, 2, 3]

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Змістовий модуль 1. Охорона праці в галузі

Максимальна оцінка – 100 балів.

Оцінка складається з:

- оцінювання присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 11 балів);
- виконання та захист практичних робіт (максимальна кількість – 40 балів);
- виконання контрольної роботи (максимальна кількість – 49 балів).

Відвідування студентом лекцій: присутній – 1 бал; відсутній – 0 балів.
Всього – 11 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт:

Всього 4 практичні роботи, за які нараховується максимально 40 балів. Одна практична робота – максимум 10 балів.

За кожну практичну роботу нараховується:

а) повне виконання, належне оформлення роботи, захист у відведений термін – 10 балів;

б) звіт практичної роботи оформлений з незначними помилками, що не впливають на загальні висновки роботи, захист у відведений термін – 9 - 5 балів;

в) звіт практичної роботи оформлений з суттєвими помилками, що впливають на загальні висновки роботи, захист після відведеного терміну – 4 - 1 бал.

г) невиконана та незахищена практична робота – 0 балів.

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати у письмовій формі відповіді, при вичерпаній відповіді на перше запитання максимальна оцінка – 25 балів, друге запитання контрольної роботи – 24 балів.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 49.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

25 балів – перше запитання; 24 бали – друге запитання – студент дав вичерпну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

20-24 бали (перше запитання); 20–23 бали (друге запитання) – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них.

12-19 балів (перше і друге запитання) – студент дав відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

1-11 балів (перше і друге запитання) – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки, які не дозволяють позитивно оцінити роботу та вимагають її переробки.

0 балів (перше і друге запитання) – студент дав неправильну відповідь на запитання.

Критерії оцінювання екзамену

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з трьох питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за першу і другу відповідь по 35 балів, за третю – 30 балів.

За відповіді на перше і друге питання екзамену нараховують наступну кількість балів:

– за повну, вичерпну відповідь – 33-35 балів;

– студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них – 22-32 балів;

студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них – 11-21 балів;

студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки – 1-10 балів;

студент дав неправильну відповідь на запитання - 0 балів.

- За відповідь на третє питання екзамену нараховують наступну кількість балів:
- за повну, вичерпну відповідь – 29-30 балів;
  - студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них - 20-28 балів;
  - студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них – 10-19 балів;
  - студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки – 1-9 балів;
  - студент дав неправильну відповідь на запитання - 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля I та екзамену.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентом.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами наукового ступеню передбачає: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно-будівельних спеціальностей / За ред. В. В. Сафонова.– Київ: Основа, 2020.– 480 с.
2. ДБН А.3.2-2-2009 «Охорона праці та промислова безпека у будівництві»
3. Батлук В.А., Гогіташвілі Г.Г. Охорона праці у будівельній галузі: Навч. посіб.– К.: Знання, 2006.– 550 с.
4. Закалюжний В.М., Мельничук О.В., Руденко М.П., Шевчук О.Г. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Знання, 2014. – 206 с.
5. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в галузі: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2007. – 288 с.
6. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білий. – К.: «Центр учбової літератури», 2013 р.– 322 с.

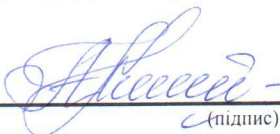
Допоміжна

7. Геврик Е. О., Пешко Н. П. Гігієна праці на виробництві: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2006.– 280 с.
8. Правила пожежної безпеки в Україні. – Київ, 2014. – 195 с.
9. Пугач В.І. Охорона праці в будівництві: Навчальний посібник. – Харків: «Видавництво САГА», 2007. – 336 с.
10. Абракітов В.Е. Курс лекцій «Інженерні рішення з безпеки праці на будівельному майданчику при реконструкції».– Харків: Хар. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова, 2014.– 109 с.
11. Заїченко В.І. Курс лекцій «Безпека праці в будівництві».– Харків: Хар. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова, 2014.– 98 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Державної служби з питань праці України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua/>
2. Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Безпеки життєдіяльності / Безпека праці в будівництві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://surl.li/bzzak>
3. Цифровий репозитарій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>.
4. <http://surl.li/bzzds> – Конвенції та рекомендації МОП з гігієни праці.

Розробник(и)

(підпис)

Ганна КЛИМЕНКО

Гарант освітньої програми

(підпис)

Світлана ШЕХОРКІНА

Силабус затверджено на засіданні кафедри

безпеки життєдіяльності
(назва кафедри)

Протокол від «03» липеня 2023 року № 16

Завідувач кафедри

(підпис)

Анатолій БЄЛІКОВ